

Kommentarer till BNP-beräkningarna

Tredje kvartalet 2023

Kommentarer till BNP-beräkningarna

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Nationalräkenskaperna
115 26 Stockholm

Förfrågningar nrinfo@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB

Comments to quarterly and annual GDP

Producer Statistics Sweden,
National accounts
SE-115 26 Stockholm, Sweden

Enquiries nrinfo@scb.se

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Comments to quarterly and annual GDP .

URN:NBN:SE:SCB-2019 NR01TI1901_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Sammanfattning	3
Lager och svagt bostadsbyggande tynger BNP.....	3
Omslag till lageravveckling.....	3
Högre förbrukning tynger industrin	5
BNP per capita minskade med 2,0 procent	6
Offentlig konsumtion	7
Oförändrad konsumtion i offentliga myndigheter.....	7
De statliga konsumtionsutgifterna minskade	7
Regionernas konsumtion ökade.....	8
Kommunernas konsumtion ökade	8
Inkomster och sparande	9
Hushållens reala disponibla inkomst föll för femte kvartalet i rad	9
Hushållens sparande ökade	10
Underskott i de offentliga finanserna	10
Avstämning	12
Avstämning av tredje kvartalet 2023	12
Extremvärden i säsongrensningen.....	14
Revideringar	15
Revideringar av produkträkenskaperna (BNP).....	15
Revideringar av sektorräkenskaperna	19
Tidsserie BNP-revideringar.....	20

Sammanfattning

Lager och svagt bostadsbyggande tynger BNP

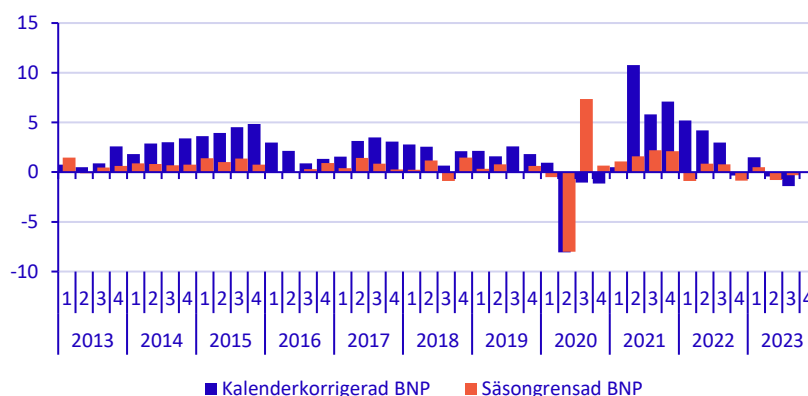
Sveriges ekonomi krympte under det tredje kvartalet, tyngt av ett omslag till avveckling i företagens lagerinvesteringar och den största nedgången i bostadsbyggandet sedan 90-talet.

Hushållskonsumtionen minskade för femte kvartalet i rad medan ett starkare exportnetto höll upp aktiviteten i ekonomin.

Bruttonationalprodukten minskade med 0,3 procent under det tredje kvartalet, säsongrensad och jämför med kvartalet innan. Justerat för antalet arbetsdagar var BNP 1,4 procent lägre än i tredje kvartalet 2022.

BNP-indikatorn som publicerades 30 oktober visade på nollutveckling för det tredje kvartalet säsongrensad och jämfört med andra kvartalet, och en nedgång på 1,2 procent justerat för antalet arbetsdagar och jämfört med tredje kvartalet 2022.

BNP, procentuell förändring, säsongrensad och jämförd med kvartalet innan respektive kalenderkorrigerad och jämförd med motsvarande kvartal året innan

Omslag till lageravveckling

Lagerinvesteringarna slog om från en svag uppbyggnad under andra kvartalet 2023 till en kraftig avveckling under det tredje kvartalet vilket sänkte BNP-utvecklingen med 1,4 procentenheter. Avvecklingen kan ses som ett steg i en följd av stora lagerrörelser under de tre senaste åren som inleddes med en mycket kraftig uppbyggnad i fjärde kvartalet 2021 som höll i sig under nästkommande tre kvartal. Därefter skedde en inbromsning i fjärde kvartalet 2022 och nu till sist ett omslag till avveckling i tredje kvartalet 2023. Störst avveckling skedde i varuhandeln som utökade den avveckling som inleddes kvartal två, men även industrin bidrog till nedgången genom omslag från uppbyggnad i det andra kvartalet 2023 till avveckling i det tredje.

Även investeringar i fasta tillgångar minskade under kvartalet, om än med något mer modesta 0,6 procent, vilket tyngde BNP med 0,2 procentenheter. Det är fjärde kvartalet i rad med fallande fasta bruttoinvesteringar. Utvecklingen tyngs framför allt av svaga bostadsinvesteringar, vilka minskade med 10,7 procent jämfört med andra kvartalet. Detta är en större nedgång än under finanskrisen 2008 men något starkare än de svagaste kvartalen 1992 och 1994. Jämfört med motsvarade kvartal föregående år är nedgången i bostadsinvesteringar 29,4 procent, även det den största nedgången sedan 90-talet. Efter nedgången låg nivån på bostadsbyggandet i linje med kvartalen 2014.

Svaga bygginvesteringarna motverkas till viss del av en starkare utveckling i investeringar avseende maskiner och immateriella tillgångar som ökar med 1,1 respektive 3,1 procent jämfört med andra kvartalet.

Bland näringslivets branscher speglas nedgången i bostadsinvesteringarna i en nedgång för fastighetsförvaltning på 10,1 procent. I övriga delar av näringslivet är utvecklingen mer positiv med störst bidrag från ökande investeringar bland IKT- och företagstjänsteproducenter. Sammantaget minskade näringslivet sina investeringar med 0,5 procent, vilket sänkte BNP med en tiondel. Även offentliga myndigheter minskade sina investeringar under kvartalet där nedgångar i stat och kommuner vägde tyngre än en viss uppgång i regionala myndigheter.

Hushållskonsumtionen fortsatte ner under kvartalet med en minskning på 0,6 procent vilket sänkte BNP med 0,2 procentenheter. Nedgången är det femte kvartalet i rad av minskande hushållskonsumtion, vilket tangerar den tidigare långvarigaste kontinuerliga nedgången åren 1992–1993. Den största minskningen skedde nu i konsumtionen av boende vilken minskade med 1,3 procent. Även majoriteten av övriga ändamål minskade under kvartalet, men ett antal gick åt motsatt håll med uppgångar i bland annat utgifter avseende transporter samt fritid och underhållning.

Konsumtionen i offentliga myndigheter var oförändrad med uppgångar i kommunala och regionala myndigheter som balanserades upp av en nedgång i staten.

Till skillnad från de närmst genomgående negativa talen för inhemsk användning stärktes exportnettot under kvartalet som en följd av både växande export och minskande import. Varuexporten ökade med 0,5 procent med uppgångar för insats- och energivaror vilket vägde upp för en lägre export av investeringsvaror. Även tjänsteexporten ökade med en utveckling på 3,6 procent vilket höjde BNP med 0,6 procentenheter med störst bidrag från ökande export av data- och företagstjänster. Också på importsidan kom positiva BNP-bidrag från både varor och tjänster vilka minskade med 0,9 respektive 2,7 procent. Bland varorna stod icke varaktiga konsumtions- och insatsvaror för de största

nedgångarna. Sammantaget höjde nettoexporten BNP med 1,5 procentenheter.

Bidrag till säsongrensad BNP-utveckling, procentenheter

	2022 Kv4	2023 Kv1	2023 Kv2	2023 Kv3
Hushållens konsumtion	-0,2	-0,4	-0,1	-0,2
Offentlig konsumtion	0,1	0,2	0,1	0,0
Fasta bruttoinvesteringar	-0,4	-0,2	0,0	-0,2
Lagerinvesteringar	-1,5	0,6	-0,5	-1,4
Export	-0,2	0,3	0,0	0,8
Import	1,2	-0,1	-0,2	0,7
Exportnetto	1,0	0,3	-0,2	1,5
BNP	-0,8	0,5	-0,8	-0,3

Högre förbrukning tynger industrin

Förädlingsvärdet i näringslivet minskade med 0,2 procent, säsongrensat och jämfört med föregående kvartal, med en nedgång bland varuproducenter på 0,8 som vägde tyngre än en svag uppgång bland tjänsteproducenterna på 0,2. Största sänkena utgörs av energi- och IKT-tjänsteproducenter vilka minskade med 2,5 respektive 1,1 procent.

På tjänstesidan vägdes svaga IKT upp av brett ökande förädlingsvärden med undantaget vård/omsorg med största bidragen från handel, företagstjänster och personliga tjänster. Bland varubranscherna växte gruvorna något medan industri, energi och areella tyngde ner.

Efter justering för antal arbetsdagar var näringslivets förädlingsvärde 1,4 procent lägre än i tredje kvartalet 2022. Jämfört med föregående år utvecklades insatsförbrukningen i näringslivet som helhet något starkare än bruttoproduktionen vilket gav en utveckling för förädlingsvärdevolymen på 0,6 procent under utvecklingen i bruttoproduktionen. Uppgången var till största del koncentrerad till industribranscherna medan andra varuproducenter så som bygg samt de tjänsteproducerande branscherna tvärtom såg en något lägre utveckling i förbrukning än i produktion vilket ledde till en viss förstärkning av förädlingsvärden i dessa branscher.

Företagens intäkter och kostnader undersöks i SCB:s nya undersökning [Ekonomisk statistik på kvartal](#) vilken publicerades för första gången avseende första kvartalet 2023 och som sedan NR:s publicering i maj 2023 använts som en källa för näringslivets förädlingsvärden. I denna beräkningsomgång har vi också infört en mer detaljerad metod för fastprisberäkning av näringslivets insatsförbrukning som mer direkt motsvarar metoden i de definitiva årsberäkningarna. Förändringarna har lett till vissa revideringar av förädlingsvärden på första och andra kvartalet 2023.

Förädlingsvärdet i offentliga myndigheter minskade med 0,6 procent vilket sänkte BNP-utvecklingen med 0,1 procentenheter. Samtliga

delsektorer backade med en närmast marginell nedgång i staten och nedgångar i kommuner och regioner på 0,9 respektive 1,1 procent.

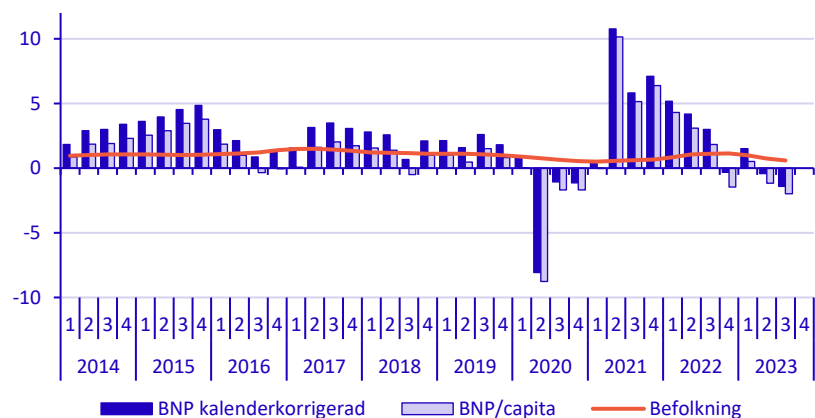
Antalet arbetade timmar i hela ekonomin minskade med 0,5 procent vilket med BNP-fallet på 0,3 gav en produktivitetsökning på 0,2 procent. Arbetsproduktiviteten bland näringslivets varuproducenter ökade med 0,3 procent medan den minskade med 0,3 för tjänsteproducenterna. I offentliga myndigheter minskade arbetade timmar med 1,6 procent vilket tillsammans med förädlingsvärdeminskningen på 0,6 gav en produktivitetsökning på 1,0 procent.

Sysselsättningsutvecklingen avtog under kvartalet men var fortsatt positiv på 0,1 procent. Uppgången förklarades av näringslivets tjänsteproducenter och offentliga myndigheter som ökade med 0,6 respektive 0,3 procent. Varuproducenterna backade med 1,4 procent med nedgångar i både industri, bygg och areella näringar. Bland tjänsterna kommer största bidraget från hotell och restaurang som ökar med 5,6 procent. I och med att sysselsättningen för hela ekonomin utvecklades starkare än arbetade timmar sjönk medelarbetstiden under kvartalet.

BNP per capita minskade med 2,0 procent

BNP per capita minskade med 2,0 procent andra kvartalet jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Genomsnittet sedan 2014 uppgår till en ökning på 1,3 procent. Befolkningen ökade med 0,6 procent samtidigt som BNP minskade med 1,4 procent.

Procentuell ökning i volym för kalenderkorrigerad BNP, BNP per capita och befolkning

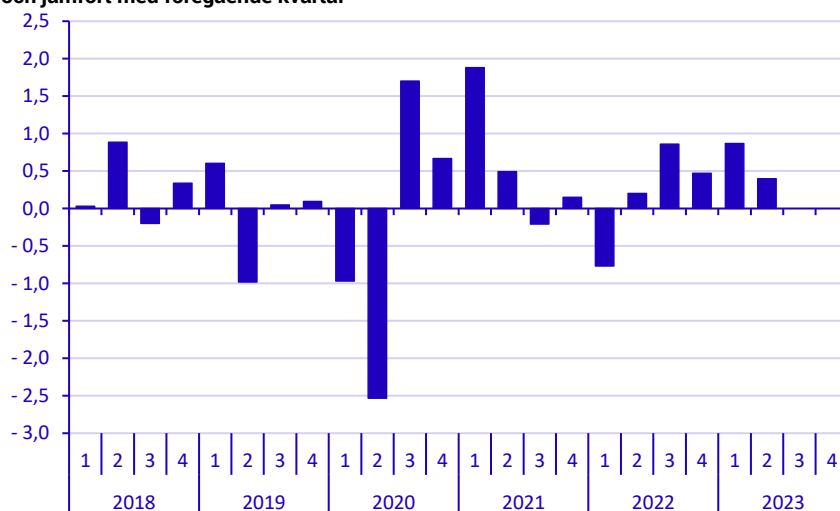

Offentlig konsumtion

Oförändrad konsumtion i offentliga myndigheter

Den offentliga konsumtionen var oförändrad det tredje kvartalet, säsongrensad och jämfört med föregående kvartal. Regionerna och kommunerna ökade sin konsumtion medan staten minskade.

Offentliga myndigheters konsumtionsutgifter, volymförändring procent, säsongrensad och jämfört med föregående kvartal

Den offentliga konsumtionen var oförändrad det tredje kvartalet. Det är en lägre utveckling än den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren och följer på fem kvartal med positiv utveckling. Utvecklingen mellan delsektorerna är något spretig där regioner och kommuner ökade sin konsumtion medan staten minskade sin konsumtion.

Bidrag till den offentliga konsumtionen och volymutveckling per myndighet tredje kvartalet 2023, bidrag i procentenheter och volymutveckling i procent, säsongrensad och jämfört med föregående kvartal

Myndighet	Volymutveckling	Bidrag	Genomsnittlig Volymutveckling*
Staten	-0,7	-0,2	0,3
Regioner	0,6	0,1	0,2
Primärkommuner	0,1	0,0	0,3
Totalt offentliga myndigheter	0,0	0,0	0,3

*Avser åren 2013-2023

De statliga konsumtionsutgifterna minskade

Statens konsumtionsutgifter minskade med 0,7 procent det tredje kvartalet, säsongrensad och jämfört med föregående kvartal. Nedgången i den statliga konsumtionen följer på en uppgång det föregående kvartalet och är betydligt lägre än det historiska genomsnittet på 0,3 procent. Även i faktiska tal var det en svag

utveckling för konsumtionen som minskade med 0,1 procent jämfört med samma period föregående år. Det är framförallt svag utveckling av förbrukning och löner som bidrar till nedgången. Antalet arbetade timmar minskade med 1,3 procent och det är det andra kvartalet med nedgång. Antalet sysselsatta ökade med 0,6 procent och följer en trend på 33 kvartal med positiv utveckling.

Regionernas konsumtion ökade

Regionernas konsumtion ökade med 0,6 procent under tredje kvartalet och det är det fjärde kvartalet med positiv utveckling i konsumtionen. Regionernas individuella produktion beräknas med volymindex utifrån antalet vårdtillfällen. I faktiska tal så minskade produktionen för sjätte kvartalet i rad. Det är främst den coronarelaterade vården som minskar, men även annan vård minskar. Sociala naturaförmåner där inköp av vårdtjänster från privata vårdgivare och läkemedelsförmånen ingår, fortsätter att gå starkt i faktiska tal och ökade med hela 9,7 procent det tredje kvartalet jämfört med samma kvartal föregående år. Arbetade timmar minskade med hela 1,5 procent jämfört med föregående kvartal och nedgången drivs främst av en ökad semesterfrånvaro i regionerna. Antalet sysselsatta ökade med 0,5 procent.

Kommunernas konsumtion ökade

Kommunerna står för ungefär hälften av de totala offentliga konsumtionsutgifterna där utbildning och socialt skydd är de största utgiftsposterna. Konsumtionen ökade med 0,1 procent det tredje kvartalet och det är det sjätte kvartalet i rad med positiv utveckling. Kommunernas individuella produktion, som står för 75 procent av produktionen, beräknas med volymindex utifrån antalet barn och elever i förskola och skola samt antalet vårdtagare inom socialt skydd. I faktiska tal minskade den individuella produktionen, vilket främst förklaras av att det var en kalenderdag mindre det tredje kvartalet 2023 jämfört med 2022. Totalt sett ökade dock produktionen eftersom den kollektiva produktionen utvecklades positivt.

Arbetade timmar minskade med hela 1,8 procent och förklaras liksom för regionerna av en ökad semesterfrånvaro. Antal sysselsatta ökade med 0,1 procent vilket är tolfte kvartalet på raken med positiv utveckling.

Inkomster och sparande

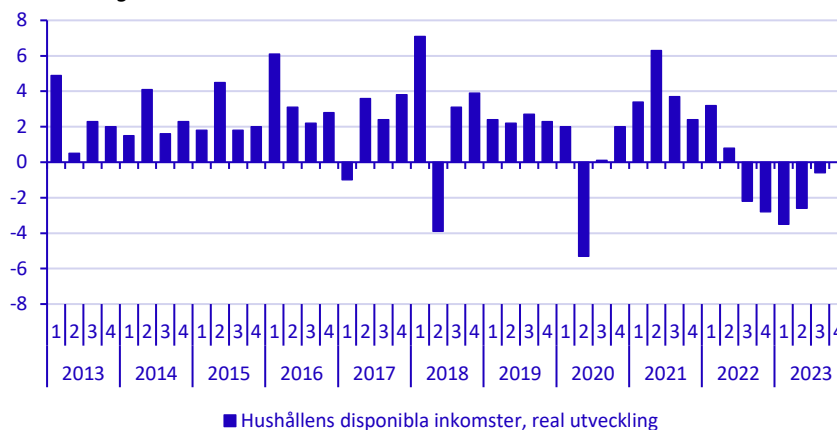
Hushållens reala disponibla inkomst föll för femte kvartalet i rad

De fortsatta prisökningarna som hushållen¹ ställdes inför ligger bakom minskningen.

Utvecklingen baseras på faktiska värden och i jämförelse med motsvarande kvartal föregående år om inget annat anges.

Under det tredje kvartalet ökade hushållens disponibla inkomst med 33,3 mdkr, vilket motsvarar en ökning på 5,2 procent. Rensat för de prisökningar som hushållen ställdes inför minskade den reala disponibla inkomsten med 0,6 procent jämfört med samma kvartal 2022. Det är femte kvartalet i rad som den reala disponibla inkomsten faller. En sådan lång period av nedgång har inte inträffat sedan 90-talet. Den dämpade inflationstakten ger dock en mindre negativ effekt på hushållens inkomster tredje kvartalet 2023.

Hushållens disponibla inkomster, real procentuell utveckling jämfört med motsvarande kvartal föregående år

Både inkomster och utgifter ökade det tredje kvartalet 2023. Mest ökade kapitalutgifterna, där bland annat räntekostnaderna ingår. Räntekvoten (räntekostnaden som andel av disponibel inkomst), var tredje kvartalet 8,1 procent. Det är den högsta kvoten sedan fjärde kvartalet 2008. Ökningen i egentliga löner² ledde till att hushållen erhöll 33 mdkr mer än samma kvartal 2022.

¹ Alla uppgifter avser de Egentliga Hushållen, sektor 14. Tidigare har fördjupningstexten fokuserat på hushållssektorn (hushåll inklusive HIO S14+S15) eftersom denna definition förekommer vid internationella jämförelser av hushållens variabler.

² Egentlig lön består av kontanta löner samt naturaförmåner.

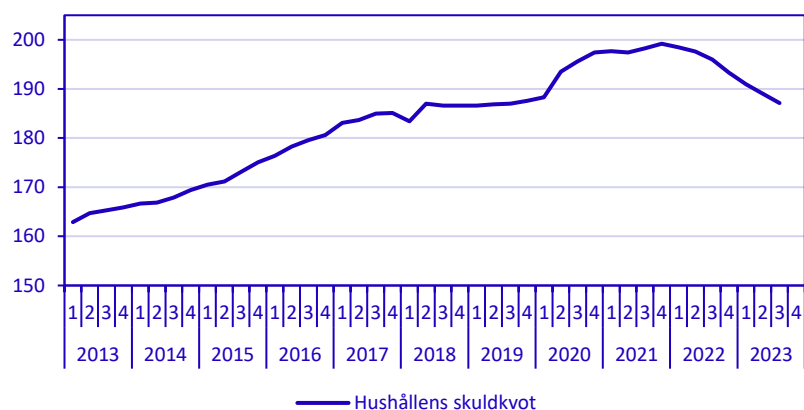
Inkomster och utgifter för hushållen, löpande priser, miljarder kronor

	2023 Kv3	Förändring mot 2022 Kv3
Egentliga löner	610	5,8%
Sociala Avgifter, tillgång	121	6,9%
Driftsöverskott egna hem	10	10,2%
Sammanlagt förvärvsinkomst	31	7,0%
Kapitalinkomster	91	64,4%
Kapitalutgifter	58	190,8%
Primärinkomstsaldo	805	5,5%
Transfereringsinkomster	257	5,8%
Sociala förmåner, tillgång	226	4,9%
Andra löpande transfereringar, tillgång	31	12,3%
Transfereringsutgifter	391	6,1%
Inkomst- och övr. löpande skatter	213	2,1%
Sociala Avgifter, användning	151	11,9%
Andra löpande transfereringar, användning	27	8,3%
Disponibel inkomst	671	5,2%

Hushållens sparande ökade

Sparandet ökade med 24,7 mdkr och uppgick till 69,2 mdkr. Sparkvoten uppgick till 9,4 procent och skuldkvoten, mätt som låneskuld som andel av hushållens disponibla inkomst, uppgick till 187,1 procent. Det är en minskning av skuldkvoten med 8,9 procentenheter jämfört med tredje kvartalet 2022.

De egentliga hushållens skuldkvot, procent av disponibel inkomst

Underskott i de offentliga finanserna

Finansiellt sparande för total offentlig förvaltning redovisade ett underskott på 5,9 mdkr tredje kvartalet. Det kan jämföras med ett överskott på 10,5 mdkr ett år tidigare. Det försämrade sparandet berodde på högre konsumtionsutgifter och högre sociala förmåner.

Det var staten och sociala trygghetsfonder som redovisade överskott medan kommunerna och regionerna redovisade underskott. Endast

sociala trygghetsfonder redovisade ett marginellt förbättrat sparande. Statens försämrade sparande jämfört med föregående år förklaras av lägre inkomstskatter och högre konsumtionsutgifter.

Kommuner och regioner visade påtagligt försämrat sparande till följd av höga konsumtionsutgifter.

Finansiellt sparande inom offentlig förvaltning, miljarder kronor (avrundat)

	År 2022	2023kv1	2023kv2	2023kv3
Offentlig förvaltning	75,4	-18,2	33,2	-5,9
Statlig förvaltning	31,4	-24,6	25,5	2,8
Sociala trygghetsfonder	19,7	1,2	10,5	1,9
Kommuner	8,8	0,8	0,5	-4,9
Regioner	15,5	4,4	-3,3	-5,7

Elstöd från extraordinära kapacitetsavgifter (flaskhalsintäkter) omförs via staten innan utbetalning till elkonsumenter. Det påverkade statens inkomster och utgifter lika mycket med oförändrat sparande som följd.

Avstämning

Avstämning av tredje kvartalet 2023

För att redovisa ett entydigt resultat för BNP görs en avstämning av beräkningarna från produktions- och användningssidan. Det innebär att den ena sidan justeras nedåt och den andra sidan uppåt. Innan avstämningen, och innan den slutliga restposten (skillnaden mellan produktions- och användningssidan) är klar, har beräkningsresultaten analyserats och eventuella bedömningskorrigeringar gjorts.

Efter granskning och analys av resultaten stäms produktions- och användningssidan i fasta priser av med samma belopp i absoluta tal, med 50 procent på produktionsidan och 50 procent på användningssidan.

Innan avstämning visade beräkningarna för tredje kvartalet en skillnad på 0,8 procentenheter mellan användning och tillförsel i ekonomin. BNP-utvecklingen från användningssidan var -2,2 procent medan produktionsidan minskade med -1,4 procent, jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Det ledde till en avstämd BNP-utveckling på -1,8 procent. De senaste tio åren har skillnaden i BNP-utvecklingen mellan produktions- och användningssidan före avstämning i genomsnitt varit 1,1 procentenheter.

I föregående års prisnivå var produktionen 11,8 mdkr högre än användningen. I löpande priser var produktionen 4,0 mdkr lägre än användningen. Med den ovan nämnda avstämningsprincipen på kvartal justerades användningssidan upp med 5,9 mdkr i fasta priser medan produktionsidan justerades ned med samma belopp. En riktlinje vid avstämningen i löpande priser är att restposten som kvarstår efter reflatering av fastprisavstämningen ska helt stämmas av genom justering av på produktionsidan och näringslivets förädlingsvärden. I praktiken innebär detta att avstämningsbesluten tas i flera steg. Först bestäms korrigeringarnas storlek och allokering i föregående års prisnivå. Fastpriskorrigeringen reflateras och läggs på motsvarande sätt även i löpande priser. Återstående differens i löpande priser fördelas sedan ut på näringslivets förädlingsvärden. Sammanlagt justerades användningssidan upp med 6,2 mdkr i löpande priser och produktionsidan justerades upp med 10,2 mdkr.

Vilka delar som har justerats samt storleken på korrigeringarna framgår av tabellen nedan. Där syns även utvecklingstalen för försörjningsbalansens och produktionens olika delkomponenter, samt volymförändringen mellan den första sammanställningen i nationalräkenskapernas databas och det nu publicerade resultatet. Den första versionen innehåller beräkningar baserade på det primära underlaget med justeringar för definitionsskillnader mellan

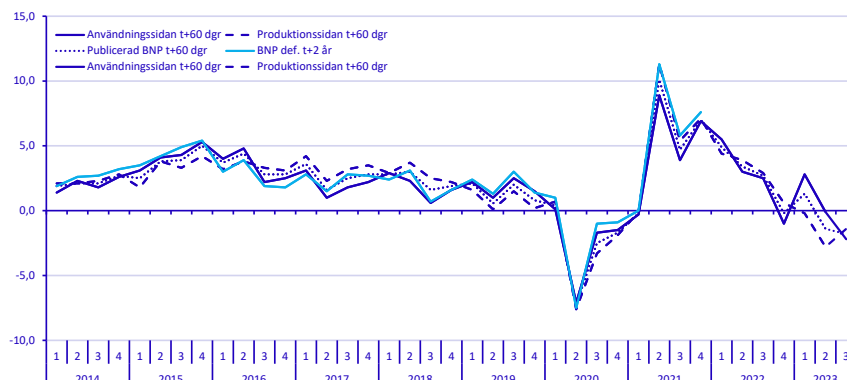
nationalräkenskaperna och primärmaterialet. I detta läge har eventuella kompletteringar eller korrigeringar av primärkällorna förts in, inklusive justeringen av produktionssidan. Den differens som kvarstår och som redovisas i tabellen är de avstämningskorrigeringar som har gjorts för att få beräkningarna från produktions- respektive användningssidan att visa samma BNP.

Avstämning tredje kvartalet 2023, faktisk volymutveckling samt i fasta (FP) och löpande priser (LP)

	Första	Publicerad	Förändring procentenhet	Korr mdkr FP	Korr mdkr LP
Hushållens konsumtionsutgifter	-2,4	-2,3	0,1	1,0	1,1
Offentliga konsumtionsutgifter	0,6	0,6	0,0	-	-
Fasta bruttoinvesteringar	-3,0	-2,7	0,3	1,0	1,1
Lager (effekt på BNP- förändring)	-3,2	-3,1	0,1	0,9	0,9
Export varor	-1,6	-1,4	0,2	1,0	1,1
Export tjänster	7,9	8,1	0,2	0,5	0,5
Import varor	-3,6	-3,8	-0,2	-1,0	-1,0
Import tjänster	-4,4	-4,6	-0,2	-0,5	-0,5
BNP från användningssidan	-2,2	-1,8	0,4	5,9	6,2
Förädlingsvärde gruv-och tillv.industri	-6,5	-7,1	-0,6	-1,2	2,0
Förädlingsvärde övrig varuproduktion	-3,0	-3,5	-0,5	-0,8	1,4
Förädlingsvärde tjänsteproduktion	0,8	0,2	-0,6	-3,9	6,7
Förädlingsvärde off.myndigheter	-2,0	-2,0	0,0	-	-
Produktskatter och produktsubventioner	-2,0	-2,0	0,0	-	-
BNP från produktionssidan	-1,4	-1,8	-0,4	-5,9	10,2

Grafen nedan visar utvecklingen före avstämningsarna för BNP från produktionssidan respektive BNP från användningssidan. Utvecklingstalen som visas är de som resulterat från första beräkningen av respektive kvartal. I grafen visas också den avstämda BNP-utvecklingen från första publicering av respektive kvartal samt de definitiva beräkningarna som publiceras efter cirka två år.

Avstämningsintervall och avstämningsar för BNP från produktions- respektive användningssidan

Extremvärden i säsongrensningen

En säsongrensad series utseende över tid påverkas mycket av eventuella förekomster av extremvärden (så kallade outliers). En förekomst av ett extremvärde påverkar kraftigt det säsongrensade värdet för det kvartal där extremvärdet uppkommit, men även angränsande kvartal påverkas. Under framförallt andra och tredje kvartalet 2020 har det förekommit extremvärden i många serier både vad gäller BNP och arbetsinsats.

Säsongrensningen skapar diskrepanser mellan aggregat och dess beståndsdelar. För referensåret och efterföljande år fördelas därför diskrepansen för att uppnå summakonsistens. Från och med publiceringen av andra kvartalet 2020 har offentliga myndigheter undantagits från denna fördelning av diskrepansen, som en följd av att metoden bedömdes ge orimliga effekter på dessa serier. Det innebär med andra ord att summakonsistensen är bibehållen men att diskrepansen mellan BNP och huvudaggregaten samt mellan totala respektive sektorers timmar har lagts på andra sektorer.

Mer information om extremvärden 2018:1–2023:3 återfinns på www.scb.se/nr0103 under *Fördjupad information*. Information angående revideringar av de säsongrensade serierna återfinns i avsnittet *Revideringar*.

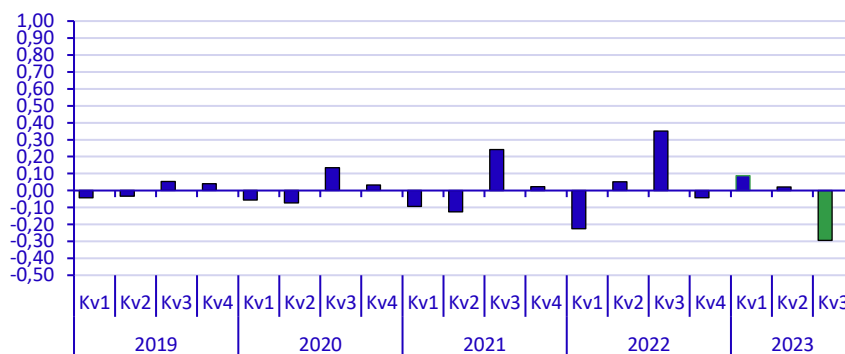
Revideringar

Revideringar av produkträkenskaperna (BNP)

Vid publiceringen av tredje kvartalet 2023 redovisas även reviderade uppgifter för kvartalen 2022 samt för första och andra kvartalet 2023. Det är i enlighet med nationalräkenskapernas revideringspolicy.

I diagrammet nedan redovisas reviderad volymutveckling för säsongrensad BNP enligt denna publicering jämfört med föregående publicering, från första kvartalet 2019 till andra kvartalet 2023. För tredje kvartalet 2023 görs också en jämförelse med det senaste utfallet i BNP-indikatorn.

Revidering säsongrensad BNP-utveckling vid denna publicering jämfört med föregående publicering, procentenheter. Revidering av BNP-indikatorns preliminära utfall i grönt

De säsongrensade serierna har reviderats både till följd av revideringar i faktiska tal men även som en konsekvens av uppdaterade skattningar av säsongkomponenter. För beräkningen av framför allt andra och tredje kvartalet 2020 har det förekommit extremvärden i ett flertal serier. I och med beräkningen av nya kvartal och revidering av kvartalen 2020 ändras i vissa fall säsongrensningens modellernas tolkning av dessa extremvärden på ett sätt som ger upphov till revideringar utöver förändringar i faktiska tal.

Revideringar av kvartalen 2022

Kvartalen 2022 har reviderats i mindre utsträckning. På användningssidan har offentlig konsumtion och investeringar inom kommuner och regioner reviderats till följd av uppdaterade underlag för Räkenskapssammandraget (RS). Utrikeshandeln har reviderats, dels som en följd av uppdaterade underlag från undersökningen *Utrikeshandel med varor* samt nya underlag gällande trepartshandel. På tjänstesidan har en mindre korrigerings för kapacitetsavgifter gjorts.

Inom fasta bruttoinvesteringar har en mindre upprättning i beräkningsmodellen gjorts för bostadsinvesteringarna.

Revideringar har även uppstått inom övriga komponenter till följd av mindre justeringar av indata eller upprättningar. Avstämningen mellan användnings- och produktionssidan påverkas även något av revideringarna i den här beräkningen. De nuvarande utvecklingstalen samt storleken på revideringarna syns i tabellerna nedan.

Försörjningsbalansen

Publicerad volymutveckling kvartalen 2022 jämfört med motsvarande kvartal föregående år samt revideringar i volymutveckling jämfört med föregående publicering

	Volymutveckling, procent					Revidering, procentenheter				
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår
BNP	5,6	3,7	3,0	-0,3	2,9	-0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
Hushållens konsumtion (inkl HIO)	5,1	5,1	0,0	-2,4	1,8	0,0	0,1	0,0	-0,2	-0,1
Offentlig konsumtion	0,2	-1,7	0,1	0,8	-0,1	-0,7	0,5	0,0	-0,4	-0,1
Fast bruttoinvestering	6,1	7,1	8,0	3,1	6,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Lagerinvestering*	1,9	1,9	1,7	-1,0	1,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Export	8,4	6,1	9,7	5,3	7,3	0,1	0,1	0,7	0,3	0,3
-varor	5,9	1,9	7,9	2,1	4,3	0,5	0,4	0,5	0,5	0,4
-tjänster	14,2	17,1	14,3	13,3	14,6	-0,8	-0,4	1,4	-0,1	0,0
Import	10,8	12,8	11,1	3,1	9,2	0,2	0,1	0,3	-0,7	-0,1
-varor	3,8	3,2	4,0	-2,0	2,1	0,2	0,2	0,4	-1,0	-0,1
-tjänster	26,5	35,3	26,7	14,2	25,0	0,0	-0,1	0,0	0,2	0,0

*Lagerinvesteringar redovisas som bidrag till BNP-utvecklingen

På produktionssidan har offentliga myndigheter reviderats. För beräkningarna för kommuner och regioner har nya uppdaterade uppgifter för Räkenskapssammandraget (RS) tagits in. Därutöver har samtliga offentliga delsektorer fått uppdaterade underlag kring produktionsvolymmått. Slutligen har produktsubventionerna uppdaterats som en följd av en översyn tillsammans med Ekonomistyrningsverket och Jordbruksverket.

BNP från produktionssidan

Publicerad volymutveckling kvartalen 2022 jämfört med motsvarande kvartal föregående år samt revideringar i volymutveckling jämfört med föregående publicering, kalenderkorrigerade värden (för helåret utveckling i faktiska tal)

	Volymutveckling kalenderkorrigerad, procent					Revidering (nuvarande - föregående), procentenheter				
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Helår
BNP	5,2	4,2	3,0	-0,3	2,9	-0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
Därav										
Varuproducenter	3,3	2,9	3,3	-1,0	2,1	0,0	-0,1	0,1	0,1	0,0
Tjänsteproducenter	8,1	6,1	3,7	-0,5	4,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Offentliga myndigheter	-0,1	0,3	1,1	1,8	0,8	-0,6	1,2	0,4	0,2	0,4
FV HIO	4,4	6,0	5,7	4,2	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Produktskatter	5,0	5,2	2,4	-0,2	3,0	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,0
Produktsubventioner	4,9	2,6	-2,8	11,0	3,7	2,3	-0,9	-0,3	2,0	0,8

Revideringar av första och andra kvartalet 2023

I de fall det har funnits uppdaterade underlag för årets första och andra kvartal har det tagits in i denna publicering.

Flera komponenter i försörjningsbalansen har reviderats sedan den senaste beräkningen. Hushållskonsumtionen har reviderats efter att uppdaterade underlag inom ett flertal områden inkommit, bland annat *omsättningsstatistiken*.

För offentlig sektor har kommuner och regioner haft möjlighet att revidera tidigare lämnade uppgifter för i kvartalsenkäten.

Fasta bruttoinvesteringar har främst påverkats av revideringar i *Investeringsenkäten*, som är källa för näringslivets investeringar i maskiner och övriga byggnader och anläggningar. Därutöver har framför allt immateriella tillgångar har reviderats, dels som en följd av nya avstämningskorrigeringar, dels efter en upprättning av ett fel i beräkningen för mjukvaror i det första kvartalet.

Inom utrikeshandeln har uppdaterade underlag från undersökningarna *utrikeshandeln med tjänster* och *utrikeshandeln med varor* inkommit vilket medfört revideringar.

Tabellen nedan innehåller respektive komponents bidrag till försörjningsbalansen, vid denna samt de två föregående publiceringarna.

BNP-bidrag första och andra kvartalet 2023 vid tidigare publicering i faktiska tal

	Publicerings- tillfälle	Hushållens konsumtion*	Offentlig konsumtion	Fasta brutto- investeringar	Lager**	Exportnetto	BNP
Kv 1	maj-23	-1,1	0,7	0,7	-0,5	1,5	1,3
Kv 1	aug-23	-0,8	0,8	0,3	-0,2	1,3	1,5
Kv 1	nov-23	-0,8	1	0,6	-0,2	1,4	1,9
Kv 2	aug-23	-1,5	0,4	-0,8	-0,9	1,3	-1,4
Kv 2	nov-23	-1,5	0,6	-0,6	-1,0	1,7	-0,9

* hushållen inkl HIO

** lagerinvesteringarnas bidrag till BNP-utvecklingen

I tabellen nedan redovisas dels volymutveckling för försörjningsbalansens komponenter vid denna publicering samt skillnaden i procentenheter jämfört med föregående publicering.

Publicerad volymutveckling kvartalen 2023 jämfört med motsvarande kvartal föregående år samt revideringar i volymutveckling jämfört med föregående publicering

	Volymutveckling, procent		Revidering, procentenheter	
	Kv 1	Kv 2	Kv 1	Kv 2
BNP	1,9	-0,9	0,4	0,5
Hushållens konsumtion (inkl HIO)	-1,9	-3,5	-0,1	-0,2
Offentlig konsumtion	3,9	2,3	0,7	0,5
Fast bruttoinvestering	2,4	-2,2	1,1	0,7
Lagerinvestering*	-0,3	-1,0	-0,1	-0,1
Export	4,6	2,6	-0,4	0,7
-varor	2,9	1,3	-0,5	0,2
-tjänster	9,2	5,6	-0,2	1,7
Import	2,0	-0,9	-0,7	-0,3
-varor	-2,4	-2,1	-1,0	-0,6
-tjänster	12,2	1,6	0,1	0,4

* Lagerinvesteringar redovisas som bidrag till BNP-utvecklingen

På produktionssidan har nya underlag för *Produktionsvärdeindex* inkommit. Det har medfört revideringar för merparten av näringslivets branscher, både på varu- och tjänstesidan. Produktsubventionerna har reviderats som en följd av nya underlag från Ekonomistyrningsverket (ESV) och därutöver har en översyn gjorts tillsammans med Ekonomistyrningsverket och Jordbruksverket. Produktskatterna har ändrats som en följd av reviderade underlag gällande volymutveckling ibland annat konsumtion, investeringar och förbrukning.

Storleken på revideringarna syns i tabellen nedan.

BNP från produktionssidan

Publicerad volymutveckling första kvartalet 2023 jämfört med motsvarande kvartal föregående år samt revideringar i volymutveckling jämfört med föregående publicering, kalenderkorrigerade värden

	Volymutveckling kalenderkorrigerad, procent		Revidering (nuvarande - föregående), procentenheter	
	Kv 1	Kv 2	Kv 1	Kv 2
BNP	1,5	-0,4	0,5	0,6
Därav				
Varuproducenter	-1,1	-3,2	-0,9	-1,2
Tjänsteproducenter	3,2	0,9	1,6	1,6
Offentliga myndigheter	2,6	0,8	0,3	0,3
FV HIO	4,0	0,5	0,1	-0,4
Produktskatter	-1,1	-1,6	0,2	0,5
Produktsubventioner	-9,5	-4,5	0,7	1,8

Revideringar av sektorräkenskaperna

Vid denna publicering har sektor utlandet reviderats från första kvartalet 2020 till och med andra kvartalet 2023. Följaktligen har motssektorrevideringar gjorts baserat på det nya underlaget för utlandssektorn.

Alla sektorer förutom utlandet har reviderats från första kvartalet 2022 till och med andra kvartalet 2023.

Överskottet för helåret 2022 för offentlig förvaltning reviderades upp med 9,2 mdkr till 75,4 mdkr. Den största bidragande posten var nedrevideringar av konsumtionsutgifter. Det finansiella sparandet för första kvartalet i år reviderades upp 1,4 mdkr till att visa ett underskott på 18,2 mdkr och andra kvartalet reviderades upp med 1,5 mdkr till att visa ett överskott på 33,2 mdkr. Flera olika delar inom både inkomster och utgifter reviderades.

Tidsserie BNP-revideringar

I tabellen nedan redovisas BNP-utvecklingen för de olika kvartalen vid respektive beräkningstillfälle.

Publicerad faktisk volymutveckling för BNP vid olika beräkningstillfällen

År	Beräknings- tidpunkt	Kvartal 1	Kvartal 2	Kvartal 3	Kvartal 4
2021	2021 maj	-0,5			
	2021 aug	-0,7	10,2		
	2021 nov	-0,4	10,0	4,7	
	2022 feb	-0,4	9,8	4,2	5,7
	2022 maj	-0,3	10,1	4,5	6,3
2022	2022 aug	-0,4	10,1	4,2	6,5
	2022 nov	-0,5	10,0	4,1	6,7
	2023 feb	-0,2	10,3	4,5	7,0
	2023 maj	0,0	11,3	5,8	7,6
	2022 maj	3,5			
2023	2022 aug	4,3	3,4		
	2022 nov	4,4	3,4	2,5	
	2023 feb	4,9	3,4	2,7	-0,2
	2023 maj	5,8	3,6	2,8	-0,4
	2023 aug	5,7	3,5	2,9	-0,4
2023	2023 nov	5,6	3,7	3	-0,3
	2023 maj	1,3			
	2023 aug	1,5	-1,4		
	2023 nov	1,9	-0,9	-1,8	